

De Raad van State en de asielwetten: van probleem naar oplossing

Korte beschrijving werkvorm

Met deze werkvorm loop je (klassikaal) de stappen langs van een maatschappelijk probleem naar een (mogelijke) oplossing door het invoeren van een nieuwe wet, met bijzondere aandacht voor de rol van de Raad van State. De wetgeving die hierbij als casus gebruikt wordt zijn twee van de asielwetten die kabinet Kabinet-Schoof wil invoeren (de Asielnoodmaatregelenwet en de Wet invoering tweestatusstelsel).

Leerdoelen

- De leerlingen/studenten kunnen het advies van de Raad van State plaatsen als één van de stappen om van een maatschappelijk probleem (via wetgeving) tot een (mogelijke) oplossing te komen.
- De leerlingen/studenten kunnen aangeven waar de Raad van State naar kijkt bij het uitbrengen van een advies over een wetsvoorstel.

Voorbereiding

Lees je in over het advies van de Raad van State over de asielwetten die voorliggen. Lees bijvoorbeeld:

- De [samenvatting van de adviezen](#) Asielnoodmaatregelenwet en Wet invoering tweestatusstelsel van de Raad van State zelf.
- Een [artikel van de NOS](#) over het advies van de Raad van State over deze wetten.

Qua praktische voorbereiding hoef je alleen de PowerPoint klaar te zetten.

Duur

+/- 25-30 minuten

Benodigheden

- De PowerPoint behorend bij deze werkvorm.
- Internet en geluid (om een [video van NOS Stories](#) af te spelen).

Stap voor stap

Introductie

Laat **dia 1** zien en geef aan dat jullie het in deze les gaan hebben over de asielwetten die kabinet-Schoof wil invoeren. Vraag of er leerlingen/studenten zijn die hier iets over hebben gehoord in het nieuws. Laat enkele leerlingen aan het woord.

Vraag of er leerlingen/studenten zijn die weten waarom het juist nu weer in het nieuws is. *[Doordat de Raad van State een advies heeft gegeven over deze wetsvoorstellen.]*

Ga naar **dia 2** en bekijk de video van [NOS Stories](#). Je kunt hem afspelen in de PowerPoint. (In de browser kan ook: klik dan de pop-up van Instagram weg en zet rechtsonder in beeld het geluid aan.)

Vertel dat jullie gaan kijken hoe dit nieuws past in de stappen van hoe je in Nederland van een maatschappelijk probleem naar een (mogelijke) oplossing komt door het invoeren van nieuwe wetten. Jullie gaan klassikaal 6 stappen langs.

Stap 1: Er is een maatschappelijk probleem

Vertel aan de hand van de nieuwskoppen op **dia 3** dat de politiek alleen in actie komt als er een maatschappelijk probleem is. Je kunt, zolang de sociale veiligheid het toelaat, met de leerlingen/studenten in gesprek gaan over wat het maatschappelijke probleem hier precies is (volgens de leerlingen/studenten). Gaat het hier bijvoorbeeld om het aantal mensen dat asiel aanvraagt in Nederland? Gaat het om het vastlopen van het asielopvangsysteem in Nederland? Of gaat het om nog iets anders?

Vraag of de leerlingen/studenten weten wanneer een probleem een maatschappelijk probleem is. De antwoorden kun je bespreken aan de hand van **dia 4** (de antwoorden verschijnen na één keer doorklikken). Je kunt eventueel ook het onderscheid bespreken tussen een maatschappelijk probleem en een politiek probleem, als dit eerder is besproken bij maatschappijleer. *[Bij een politiek probleem wordt verwacht dat de politiek met een oplossing komt voor het maatschappelijke probleem.]*

Stap 2: De minister bedenkt een oplossing

Laat **dia 5** zien en vraag of de leerlingen weten wie dit zijn. *[Het is de bordesfoto van de regering van Dick Schoof. Op de foto zie je Dick Schoof, de ministers en de koning.]* Vertel dat het meestal de minister is die (met ambtenaren) een oplossing probeert te vinden voor een maatschappelijk probleem door nieuwe wetgeving te maken. Je kunt ook vertellen dat het soms ook Tweede Kamerleden zijn die nieuwe wetgeving initiëren.

- Vraag of de leerlingen weten wie op de foto over het asielbeleid gaat. *[Dat is minister Faber van Asiel en Migratie.]* Je kunt haar in het groot laten zien op **dia 6**.
- Laat **dia 7** zien om te bespreken dat minister Faber nieuwe asielwetten heeft bedacht. Dit heeft ze gedaan nadat een eerdere poging om een asielnoodwet in te voeren niet was geslaagd. In de tekst valt te lezen dat de nieuw opgestelde wetsvoorstellen na akkoord van het kabinet naar de Raad van State gaan.

Stap 3: De Raad van State geeft advies

- Op **dia 8** zie je de afdeling advisering van de Raad van State aan de vergadertafel. De Raad van State is (onder andere) onafhankelijk adviseur van de regering. Vertel dat de Raad van State advies geeft over elk wetsvoorstel dat gedaan wordt.
- Bespreek met **dia 9** waar de Raad van State naar kijkt als ze advies uitbrengen over een wetsvoorstel. Met elke klik verschijnt er een kopje met enkele vragen.
- Op **dia 10** staan enkele fragmenten uit een [NOS-nieuwsbericht](#) waarin wordt samengevat waarom de Raad van State negatief oordeelt over de wetsvoorstellen over asiel. Lees deze samen met de klas. Ga daarna terug naar **dia 9** om te kijken bij welke vragen dit hoort. *[De Raad van State geeft aan dat niet goed genoeg is onderbouwd dat de wetsvoorstellen hun doel zullen bereiken, maakt zich zorgen over de uitvoering van de wetsvoorstellen en zegt dat de uitvoeringsproblemen kunnen leiden tot een schending van grondrechten.]*
- Laat **dia 11** zien en bespreek dat in het filmpje van NOS Stories al werd benoemd dat adviezen van de Raad van State meestal heel serieus worden genomen. De 4 partijen die de coalitie vormen hebben al snel na het bekend worden van het advies van de Raad van State gezegd dat ze snel verder willen met de asielwetten, ondanks het negatieve advies. Je kunt aan de leerlingen vragen wat ze hiervan vinden. Ze kunnen bijvoorbeeld vinden dat dat prima kan, omdat het om een (niet-bindend) advies gaat. Of bijvoorbeeld dat ze vinden dat de partijen de wetsvoorstellen moeten aanpassen, omdat ze niet goed genoeg zijn.

Stap 4: De Tweede Kamer debatteert en stemt over de wetsvoorstellen

- Laat **dia 12** zien en vertel dat hierna de Tweede Kamer gaat debatteren over de wetsvoorstellen en daarna ook over de wetsvoorstellen gaat stemmen. Je kunt hierbij benoemen dat de Tweede Kamer ook de adviezen van de Raad van State heeft gelezen en dit ook meeneemt in de haar beoordeling van de wetsvoorstellen.
- Laat **dia 13** zien en vraag of de leerlingen weten welke partijen samen de coalitie vormen en de regering steunen. *[PVV, VVD, NSC en BBB.]* Bekijk samen met de leerlingen of deze partijen gezamenlijk een meerderheid hebben in de Tweede Kamer. *[Ja, 88 van de 150 zetels.]* Bespreek wat dit betekent voor de kans dat de wetsvoorstellen het halen in de Tweede Kamer.
- Bespreek aan de hand van **dia 14** dat de Tweede Kamer ook het recht heeft om de wetsvoorstellen nog aan te passen voordat erover gestemd wordt. In het nieuwsbericht van de NOS lees je dat NSC en VVD niet uitsluiten dat er aanpassingen gedaan moeten worden. En dat PVV-leider Geert Wilders op X aangeeft dat hij geen wijzigingen wil.

Stap 5: De Eerste Kamer debatteert en stemt over de wetsvoorstellen

- Laat **dia 15** zien en vertel dat daarna (als de Tweede Kamer vóór de wetsvoorstellen stemt) de Eerste Kamer over de wetsvoorstellen debatteert en stemt. Je kunt vragen of de Eerste Kamer ook nog wijzigingen aan mag brengen aan de wetsvoorstellen. *[Nee, de Eerste Kamer kan alleen vóór of tégen stemmen.]* Je kunt ook vragen of iemand weet waar de Eerste Kamerleden, meer dan de Tweede Kamerleden, naar kijken bij het bepalen of ze voor of tegen stemmen. *[De Eerste Kamer let traditioneel extra op de uitvoerbaarheid, de noodzaak en de kwaliteit van de wetsvoorstellen.]* Hierbij kun je benoemen dat de Eerste Kamer ook de adviezen van de Raad van State leest en dit ook meeneemt in haar beoordeling van de wetsvoorstellen.
- Laat **dia 16** met de zetelverdeling van de Eerste Kamer zien en benoem kort wat je ziet. Vraag of de leerlingen/studenten iets opvalt. *[Wat opvalt is bijvoorbeeld dat de coalitie geen meerderheid heeft in de Eerste Kamer en dat NSC helemaal niet vertegenwoordigd is in de Eerste Kamer.]* Bespreek wat dit zou kunnen betekenen voor de wetsvoorstellen, ervan uitgaande dat die wel worden goedgekeurd in de Tweede Kamer. Je kunt ook bespreken van welke partijen de coalitie steun zou moeten krijgen om een meerderheid in de Eerste Kamer te bemachtigen.

Stap 6: De koning en de minister ondertekenen de wetsvoorstellen

- Als laatste moeten de wetsvoorstellen ondertekend worden door de koning en door de betrokken minister. Op **dia 17** zie je de handtekening van de koning. Na ondertekening worden de wetten gepubliceerd en treden deze in werking.